

8. TOPLANTI Kapanış I.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

OKUMA 2: MATERYALLER VE REHBERLİK

Iatrou G., Msc, Phd
Mental Health Counselor
Child and adloscent centre

- **Bu ders, ebeveynlerin evde ve günlük yaşamlarında, çocuk terapistlerinin çalışmalarının bir devamı olarak kullanabilecekleri birkaç araç sunmaktadır. Ayrıca, ebeveynlerin çocuklarıyla birlikte kullanmaları için eğlence ve eğlenceli zaman araçları önerilmektedir. Otizm, çocuğun eğitimine sürekli ve günlük katılım gerektiren bir bozukluktur.**

DERS TASLAĐI

1. Sosyal hikayeler
2. Otizm için Aba terapisi
3. Arkadaş çevresi
4. Etki projesi
5. Kat süresi
6. Günlük yaşam için araçlar
7. Faydalı kaynaklar

ÖĞRENME KAZANIMLARI

- 1. Otizm için bir araç olarak sosyal hikayeler**
- 2. Uygulamalı davranışsal anlayış nasıl kullanılır?**
- 3. Arkadaş çevresi: sosyal ilişkiler için çok güçlü bir araç**
- 4. Araçlar ve yaşam kalitesini ve aile yaşamını artırmak için bunların**
- 5. Genel ve özel bilgi alanları oluşturmak için kaynaklar**

Neden?

- Otizmlı kişinin ebeveynleri ve ailesi günlük yaşamında ve gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır.

Çocuğun eğitimi hem eğitim hem de tedavi merkezlerinde gerçekleşir, bunun evde aile tarafından devam ettirilmesi de çok önemlidir. Ailenin günlük hayatı, çocuğun davranışı ve ruh hali de büyük ölçüde etkilenir. Ebeveynlerin kendilerini güçlü kılmalarına ve çocuğun da daha iyi gelişmesine yardımcı olacak bazı araçlara sahip olmaları özellikle önemlidir. Bu dersin amacı, ebeveynleri terapötik müdahalelerinin devamı olarak çocuklarını desteklemeleri gerektiği olasılıkları konusunda bilgilendirmektir.

Sosyal hikayeler

- Sosyal Hikayeler, güvenli ve anlamlı bilgi alışverişini destekleyen bir sosyal öğrenme aracıdır. Bir Sosyal Hikaye, 10 tanımlayıcı kritere göre bir bağlamı, beceriyi, başarıyı veya kavramı doğru bir şekilde tanımlar. Kavramların, becerilerin ve durumların anlaşılmasını geliştirir ve çocukların yeni davranışlar ve sosyal tepkiler öğrenmelerine yardımcı olabilir. Anlama becerileri zayıf olan çocuklar için daha az etkili olabilir ve sözel olmayan çocuklar için uygun olmayabilir.(mevcut: <https://carolgraysocialstories.com/>)

Sosyal hikayeler

- Ayarla ilgili ayrıntılar
Genellikle bu ortamda gerçekleşen şeyler
Ortamdaki çocuklardan tipik olarak beklenen eylemler veya davranışlar
Bir Sosyal Hikaye / Makale, konuyu açıkça tanımlayan bir başlığa ve girişe, ayrıntı ekleyen bir gövdeye ve bilgiyi güçlendiren ve özetleyen bir sonuca sahiptir.

Nasıl sosyal bir hikaye yazabilirim?

Bir sosyal hikaye şunları yapmalıdır:

Bir hedefiniz olsun

İki adımlı bir keşif süreci ekleme

Konuyu tanımlayan bir başlık ve giriş, ayrıntı ekleyen bir gövde ve bilgileri güçlendiren ve özetleyen bir sonuç içerir

İzleyicinin bireysel yeteneklerine, öğrenme stiline, yetenekli, ilgi alanlarına ve dikkat süresine göre uyarlanmış bir formata sahiptir

Kelime dağarcığı ile birlikte sabırlı ve destekleyici bir sese sahip olun
(mevcut: <https://lifeskillsadvocate.com/blog/how-to-write-a-social-story/>)

Nasıl sosyal bir hikaye yazabilirim?

6. Nerede, ne zaman, kim, ne, nasıl ve neden ile ilgili soruları cevaplar
7. Açıklayıcı ve koçluk cümleleri içerir (davranışı yönlendiren cümleler)
8. Yönlendirdiğinden daha fazlasını tanımlayan bir dile sahiptir
9. Sürekli revize edilir
10. Düzenleme ve uygulama için bir planı vardır

(mevcut: <https://lifeskillsadvocate.com/blog/how-to-write-a-social-story/>)

Adımlar!

- I. Sosyal Hikayenizde Ne Tür Konularla Başa Çıkacağınıza Karar Verin
Cümle Türlerinizi Çeşitlendirin:

-Açıklayıcı Cümle: Okula giden otobüse biniyorum.

-Perspektif Cümlesi: Bazen otobüse bindiğimde üzülürüm çünkü gürültü ve kalabalıktır.

-Direktif / Koçluk Cümlesi: Otobüste üzülüşümde kulaklıklarımı takıp müzik dinleyebilirim.

-Olumlu Cümle: Otobüste olmak beni rahatlatır

(Gray,2015)

Adımlar!

3. Hikayeyi Hazırlayın
4. Bazı Resimler Ekleyin (isterseniz)
5. Kopya Oluşturma
6. Hikayeyi Tanıtın ve Okuyun
7. Uygulama Yapın ve Geri Bildirim Sağlayın
8. Siz ve çocuk istiyorsanız, mümkün olduğunda çocuğun yardım etmesini sağlayın.

Uygulamalı davranış analizi (UDA)

- Davranış analizi, davranışı anlamayı, tahmin etmeyi ve değiştirmeyi amaçlayan bir bilimdir. ABA, istenen davranışları "programlamak" için edimsel koşullandırma ve olumlu pekiştirme (övgü ve ödüller) kullanır.

anlamamıza yardımcı olur:

- Davranış nasıl çalışır?
Davranış ortamdan nasıl etkilenir?
Öğrenme nasıl gerçekleşir?

Uygulamalı davranış analizi (UDA)

UDA terapi programları yardımcı olabilir:

- Dil ve iletişim becerilerini geliştirin
Dikkat, odaklanma, sosyal beceriler, hafıza ve akademisyenleri geliştirin
Sorunlu davranışları azaltın

davranışı anlamak ve değiştirmek için birçok teknik içerir. Esnek bir tedavidir:

- Her benzersiz kişinin ihtiyaçlarını karşılamak için uyarlanabilir
Birçok farklı yerde sağlanır - evde, okulda ve toplumda
Günlük yaşamda yararlı olan becerileri öğretir
Bire bir öğretim veya grup öğretimi içerebilir

Uygulamalı davranış analizi (UDA)

- Pozitif Pekiştirme
Öncül, Davranış, Sonuç:
Öncülleri (bir davranış gerçekleşmeden önce ne olur) ve sonuçları (davranıştan sonra ne olur) anlamak, herhangi bir ABA programının bir başka önemli parçasıdır.

uda Programı Neleri İçerir?

Otizm için iyi UDA programları "herkese uyan tek beden" değildir. UDA, konserve bir matkap seti olarak görülmemelidir. Aksine, her program bireysel öğrencinin ihtiyaçlarını karşılamak için yazılmıştır. Herhangi bir UDA programının amacı, her bir kişinin kısa vadede ve gelecekte daha bağımsız ve başarılı olmalarına yardımcı olacak beceriler üzerinde çalışmasına yardımcı olmaktır.

Uygulamalı davranış analizi (UDA)

- Ebeveynler, aile üyeleri ve bakıcılar, öğrenme ve beceri uygulamalarını destekleyebilmeleri için eğitim alırlar.

Vurgu, olumlu sosyal etkileşimler ve keyifli öğrenme üzerinedir.

Öğrenci, zarar veren veya öğrenmeyi engelleyen davranışlar için hiçbir takviye almaz.

UDA her yaştan insan için etkilidir. Erken çocukluktan yetişkinliğe kadar kullanılabilir!

Bazı örnekler lütfen?

1. Olumlu pekiştirme, oyun zamanı bittikten sonra oyuncaklarını bir kenara bırakması söylenen bir çocuğu içerir.

- Bunu, onları takip eden ödülü göstermek için tekrarlanan girişimlerden sonra yaparlarsa, kendilerine öğretilen şeyi yapmaları için artık bir ödüle ihtiyaç duyulmadığı dereceye kadar gelişebilirler.

2. Bir ebeveyn, bir çocuğu almak yerine istediği şeyleri istemeye teşvik eder.

- Bu yapıldığında, onlara mümkün olduğunca çabuk verilecektir. Bu, onları istediklerini elde etmek için istekte bulunmaya devam etmeye iten motivasyon kaynağıdır..

Bazı örnekler lütfen?

3. Terapistler / ebeveynler aynı kelimeler birçok kez tekrarlandığında komut dosyası kullanırlar..

Öğrettikleri çocukların bu şekilde becerileri daha hızlı öğrenmelerine yardımcı olur. İlk olarak, terapist / ebeveyn, çocuğun bir senaryo ile çalışması gereken bir durum geliştirir.

Arkadaş Çevresi

- Arkadaş Çevresi (AÇ), Akran Aracılı Müdahalenin bir şeklidir

Arkadaş Çevresi programları şunları yapabilir::

- Engelli çocuklar için sosyal etkileşimlerin kalitesini artırmak
Yalnızca fiziksel içermeyi gerçek sosyal içirme ile değiştirin
Zorbalığı önleme
Akranlarında empati ve şefkat geliştirin
Grup kolaylaştırıcılarına sosyal becerileri öğretme konusunda güven verin
Ebeveynlere, çocuklarının sosyal ihtiyaçlarını karşılama arayışlarında destek olun
Akademik sınıf katılımını artırın

Arkadaş Çevresi

- Aile, CoF kullanımı için eğitilebilir ve çocuklarına farklı ilişki türlerini ve ilgili bir durumda ne yapmamız gerektiğini ayırt etmeyi öğretebilir.

İlişki Çevreleri

Birinci Çember – Samimiyet Çemberi

Bu, bizim "ÇAPALARIMIZ" olanlardan oluşur, bu çemberdeki insanlar bize en yakın olanlardır, onsuz yaşamayı hayal edemediğimiz insanlardır. Genellikle yakın ailemizin üyeleri olacaklar, ancak her zaman öyle olmayacaklar. Küçük çocuklar, evcil hayvanlarını birinci çemberin üyeleri olarak dahil edebilir, özellikle de onlara konuşur ve sırlarını anlatırlarsa.

Arkadaş çevresi

2. İkinci Çember – Dostluk Çemberi

Bu, bizim "DOSTLARIMIZ" olanlardan oluşur. İkinci çember, arkadaş veya yakın akraba olan, ancak birinci çembere tam olarak giremeyen insanları içerir. Bunlar güveneceğimiz ve zor bir zamanda bizim tarafımızda olmayı ve bizim için ayağa kalkmayı bekleyeceğimiz insanlar..

3. Üçüncü Daire – Katılım Çemberi

Bu bizim "İŞ ORTAKLARIMIZDAN" oluşur. Üçüncü çember, dahil olduğumuz insanları listeler, çünkü onları düzenli olarak okul sınıflarında, kulüplerde, organizasyonlarda vb. Görürüz. Bunlar, bir bireyin "takıldığı" insanlardır; gelip gidiyorlar ve her zaman çok sık gördüğümüz insanlar olmayabilirler..

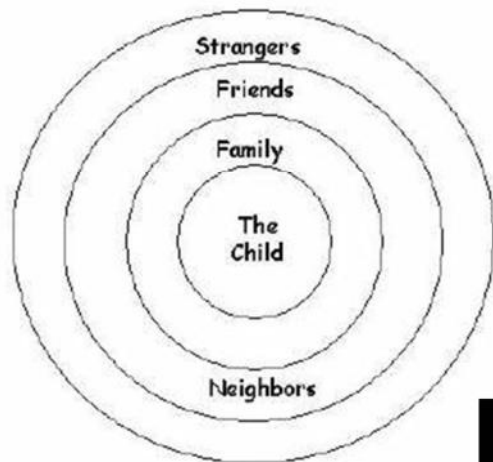

Arkadaş çevresi

- **4. Dördüncü Çember – Değişim Çemberi**

Bu, hayatımızda olması için "ÜCRETLİ" olan insanlardan oluşur. Doktorlar, öğretmenler, diş hekimleri, sosyal hizmet uzmanları, terapistler, kuaförler, araba tamircileri ve benzerleri buradaki sayıları oluşturuyor. Bize hizmet sunmaları için bizim tarafımızdan veya bakıcılarımız tarafından ödenir. Engelli çocuklar ve bakım altında olanlar, Dördüncü Çember'de normalden daha fazla sayıda insana sahip olma eğiliminde olacaktırlar ve bu çarpık ilişkiler, sıradan topluluk faaliyetlerine katılımlarının önünde ciddi bir engeldir..

Circle of Friend Diagram

derse yeni bir sunumla devam edeceđiz!

Kaynaklar

- [Circle of friends: https://inclusive-solutions.com/circles/circle-of-friends/](https://inclusive-solutions.com/circles/circle-of-friends/)
- whoqol-bref: <https://neurotoolkit.com/whoqol-bref/>
- LetMeTalk: google playstore
- RoutineFactory: google playstore
- <https://www.crossrivertherapy.com/aba-therapy-techniques>
- Social stories: <https://carolgraysocialstories.com/>
- Social stories: <https://lifeskillsadvocate.com/blog/how-to-write-a-social-story>

Bibliyografya

- Gray, C., (2015). The new social story book, Future Horizons Incorporated
- Hastings R. P. et al. (2013) A conceptual framework for understanding why challenging behaviours occur in people with developmental disabilities. *International Journal of Positive Behavioural Support* 3, 5–13
- Vermeulen, P. (2014). The Practice of promoting happiness in autism. In D. G. Jones & D. E. Hurley (Eds.), *GAP: Good Autism Practice - Autism, happiness and wellbeing* (pp. 8-17). Glasgow: BILD Publications.
- McDonnell, A., & Gayson, C. (2014). A positive wellbeing approach to behaviours of concern: Applying the PERMA Model. In G. Jones & E. Hurley (Eds.), *Good autism practice: Autism, happiness and wellbeing* (pp. 18-24). Birmingham, United Kingdom: BILD.
- Cannella-Malone, H., Fant, J., & Tullis, C. (2010). Using the Picture Exchange Communication System to Increase the Social Communication of Two Individuals with Severe Developmental Disabilities. *Journal of Developmental and Physical Disability*

Bibliyografya

- Carr, D. & Felce, J. (2006). Increase in production of spoken words in some children with autism after PECS teaching to Phase III. *Journal of Autism and Developmental Disabilities*
- Sandercock, R.K., Lamarche, E.M., Klinger, M.R., & Klinger, LG. (2020) Assessing the convergence of self-report and informant measures for adults with an autism spectrum disorder. *Autism*.
- <https://www.project-impact.org/>